

PREHISTORIE

3000 v. Chr.

2500 v. Chr.

2000 v. Chr.

OUDHEID

1500 v. Chr.

De kruistochten

Klok met Romeinse cijfers

In de woonkamer van familie Vos hangt een klok met Romeinse cijfers. Jos en Mirthe willen graag weten wat deze cijfers betekenen. In het rekenboek van groep 6 staan nog meer Romeinse cijfers. De meester legt uit waarom de mensen in Europa zijn gaan rekenen met Arabische cijfers.

'God wil het!'

Het Heilige Land

In de 11^e eeuw waren de Arabieren de baas in Palestina, het Heilige Land. Moslims hadden de heilige oorlog

gevoerd en veel landen rondom de Middellandse Zee veroverd. Arabieren vonden het niet erg als pelgrims in Jeruzalem kwamen bidden.

In het jaar 1073 veranderde dat. Palestina werd veroverd door een woeste Turkse stam, de Seldsjoeken. Deze moslims haatten de christenen. Ze beroofden en mishandelden de pelgrims, wat soms de dood tot gevolg had.

Jeruzalem

Kruisvaarders voor Jeruzalem 1099

MIDDELEEUWEN

VROEG MODERNE TIJD

MODERNE TIJD

1000 v Chr.

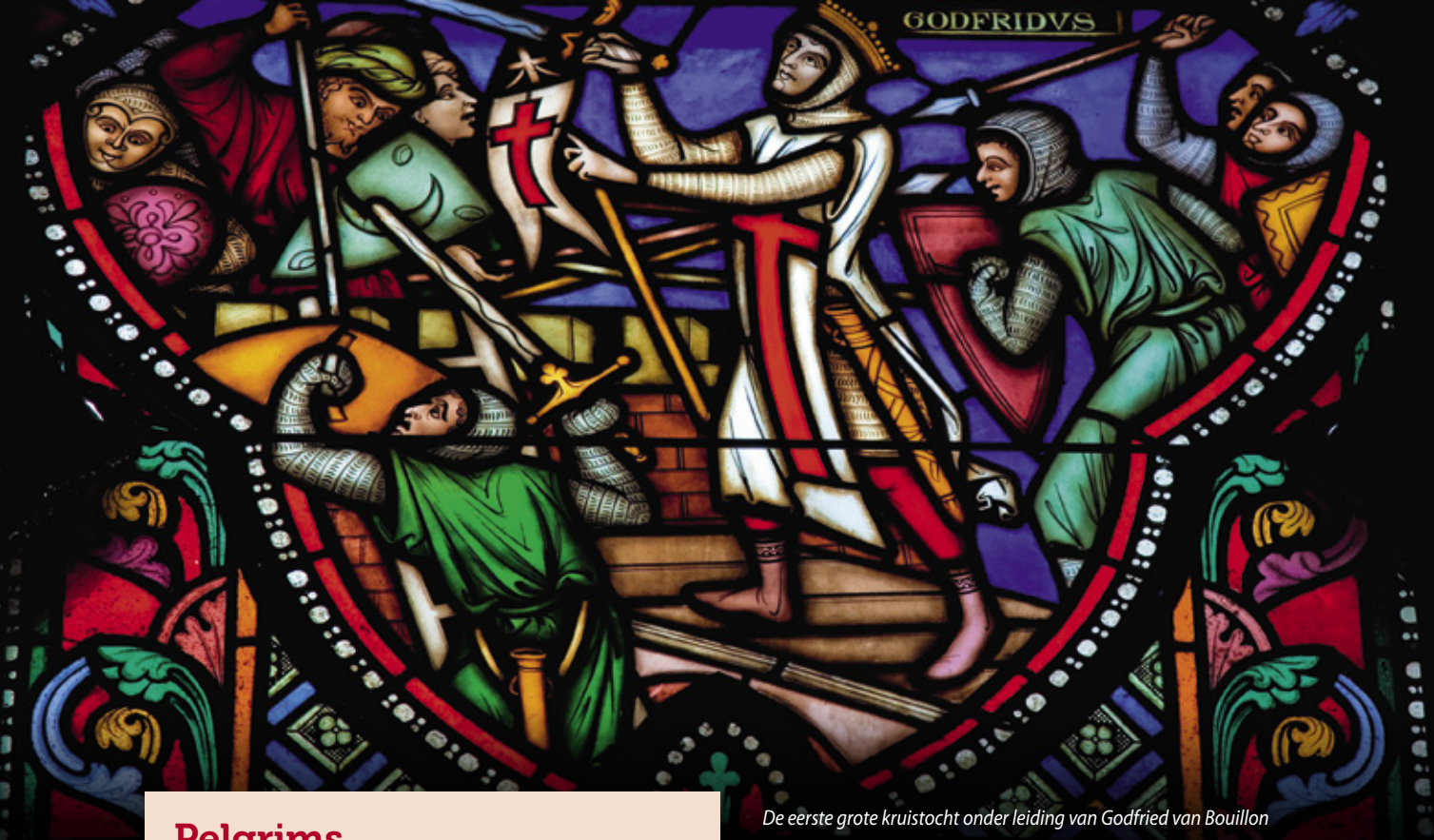
0

500

1000

1500

2000

De eerste grote kruistocht onder leiding van Godfried van Bouillon

Pelgrims

Grote groepen christenen trokken jaarlijks naar Jeruzalem om heilige plaatsen te bezoeken. Vooral naar het graf van Christus kwamen bedevaartgangers om boete te doen voor hun zondige leven.

Een graf dichtbij Nazareth uit de 1^e eeuw

Naar Jeruzalem

Paus Urbanus II hoorde deze gruwelijke verhalen. In opdracht van de paus trokken kruistochtpredikers rond om op te roepen tot een veldtocht naar het Heilige Land. Iedere kruisvaarder zou een aflaat krijgen. Dat betekende dat de straffen voor hun zonden kwijtgescholden zouden worden. Voor Peter van Amiens duurden de voorbereidingen veel te lang. Voordat de grote tocht gereed was, leidde hij vol geloofsijver een kruistocht. Deze volkskruistocht liep op niets uit. Veel kruisvaarders werden door de Turken gedood of als slaaf verkocht.

In 1096 begon de eerste grote kruistocht. Een groot leger bestaande uit ridders en wapenknechten ging op weg. Eén van de bekendste aanvoerders

De hof van Gethsemané

Peter van Amiens predikt de kruistocht

was Godfried van Bouillon. Het werd een moeilijke en gevaarlijke tocht. Vele mannen, vrouwen en kinderen stierven onderweg. Na een jaar waren de kruisvaarders dwars door Europa in Turkije aangekomen. Steeds werden ze aangevallen door de Turken. Na de verovering van Antiochië lag de weg naar Jeruzalem open. In de zomer van 1099 bereikten de kruisvaarders de Heilige Stad. Vol ontroering vielen ze op hun knieën om God te danken. Onder aanvoering van Godfried van Bouillon werd de stad veroverd op de Saracenen. Twee dagen lang moorden en roofden de kruisvaarders. Ze kenden geen genade voor moslims, maar ook niet voor Joden. Die werden ervan beschuldigd dat ze eenmaal Christus gekruisigd hadden.

Glasvensters

Godfried van Bouillon werd aangesteld tot heerser over Jeruzalem. Hij kreeg de titel 'Beschermer van het Heilige Graf'. Toen hij een jaar later overleed aan de pestziekte, werd hij begraven in de hof van Gethsémané.

Moslims probeerden Jeruzalem en het omliggende land te heroveren. De kruistochten konden echter niet verhinderen dat in 1187 Jeruzalem verloren ging. De Hollanders en Friezen gingen in 1217 per schip op kruistocht met hun aanvoerder graaf Willem I. In Egypte veroverden ze de sterke stad Damiate. Een jaar later werd de stad al weer heroverd door de moslims. In 1291 gaven de christenen de strijd in het Heilige Land op. De tijd van de kruistochten was voorbij.

Gevolgen van de kruistochten

Veranderingen

De kruistochten hebben veel mensenlevens gekost. 'God wil het!', hadden de kruisvaarders geroepen. Maar Gods gedachten zijn hoger dan de gedachten van mensen. Door de kruistochten zijn allerlei besmettelijke ziekten meegekomen, zoals melaatsheid, de pokken en de pest. Deze ziekten hebben verschrikkelijke gevolgen gehad voor de mensen in Europa.

Het was de kruisvaarders niet gelukt de moslims uit Palestina te verdrijven. Wel was het voor hen eeuwenlang onmogelijk Europa aan te vallen en zo het christendom te bedreigen.

Antiek kompas en oude wereldkaart

Door de kruistochten veranderde er veel in het leven van de middeleeuwen. Kruisvaarders brachten allerlei onbekende dingen mee uit Palestina, zoals zijde, damast en katoen. Ook leerden de Europeanen papier en glas kennen. Al gauw hadden de deftige woonhuizen in de steden glasvensters! In de grote zalen van de kastelen hingen voortaan prachtige wandtapijten. En de ridders droegen nu maliënkolders. Rietsuiker en specerijen maakten het eten veel smakelijker.

Handel

De bevolking van Europa wilde al snel deze dingen niet meer missen. Daarom gingen ze handel drijven met de Arabieren. Sommige steden in Italië, zoals

Romeinse en Arabische cijfers

Doordat er steeds meer handel kwam, moesten de kooplieden meer rekenen. Ze gingen voortaan Arabische cijfers gebruiken, de cijfers 0 tot en met 9. Daar kun je ook mee delen en vermenigvuldigen. Met de Romeinse cijfers, die voorheen werden gebruikt, kon dat niet. We rekenen nog steeds met deze Arabische cijfers!

1	2	3	4	5
-	+	:	.	=
6	7	8	9	0

Venetië en Genua, werden door de handel rijk en machtig.

Door de handel nam de scheepvaart toe. De schepen konden beter bestuurd worden door middel van een roer met scharnieren. Veel schippers gebruikten voortaan een kompas.